

UAB „Raseinių šilumos tinklai“

El. p. info@raseiniust.lt

UAB „ARIFARMA“

El. p. arifarma2@gmail.com

DĖL INFORMACIJOS IR PAAIŠKINIMŲ PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos priežiūros įstatymas¹ (toliau - EIRI), Energijos išteklių rinkos priežiūros taisyklės², Centralizuotos prekybos biokuro taisyklės³, Energijos išteklių biržos reglamentas⁴ nustato energijos išteklių biržos operatoriaus (toliau - Operatorius) pareigą vykdyti nuolatinę prekybos biržoje priežiūrą ir stebėseną, kad prekyba biržoje vyktų nepažeidžiant šiai prekybai taikytinų privalomų taisyklių ir teisės aktų nuostatų, nebūtų sudaromi apsimestiniai sandoriai. Vykdydamas prekybos energijos išteklių biržoje stebėseną, Operatorius atlieka nuolatinį reikšmingos informacijos paskelbimo, naudojimosi viešai nepaskelbta reikšminga informacija, naudojimosi turima įtaka rinkoje, manipuliavimo ir kitos biržos dalyvių elgsenos monitoringą bei vertinimą be kita ko vadovaudamasis Energijos išteklių rinkos priežiūros taisyklių 34 punkte išskiriamais biržos dalyvių elgsenos stebėjimo ir vertinimo požymiais/kriterijais: (i) pavidimas teikiamas neįprastai žema kaina ((mažiau nei 80 proc. biokuro kainos vidurkio atitinkamame regione) arba neįprastai aukšta kaina (daugiau nei 120 proc. biokuro kainos vidurkio atitinkamame regione); (ii) pavidimus, kurių pagrindu sudaromi sandoriai, teikia susiję asmenys; (iii) ir kt.

Minėtu prekybos biržoje stebėsenos, biržos dalyvių elgsenos monitoringo ir vertinimo tikslu Operatoriui suteikta teisė reikalauti iš biržos dalyvių informacijos, rašytinių paaiškinimų, susijusių su jų veikla biržoje, ir atitinkamai- biržos dalyvių pareiga tokią informaciją ir paaiškinimus Operatoriui pateikti.

Nustatytos aplinkybės

Atlikdamas biržos dalyvių elgsenos monitoringą ir vertinimą, Operatorius vertino ir biržos dalyvių UAB „Raseinių šilumos tinklai“ (toliau - Pirkėjas) ir UAB „ARIFARMA“ (toliau - Pardavėjas) veiksmus, atlikęs šių biržos dalyvių biržoje sudarytų sandorių analizę, nustatė, kad:

- 1) pagal biržoje sudarytą 2018-09-11 sandorį Nr. SUT034292 Pardavėjas pardavė, o Pirkėjas pirkė biokuro produktą SM3 už reikšmingai mažesnę kainą nei kiti biržos dalyviai:

Aukciono data	Sandorio Nr.	Pirkėjo ir Pardavėjo -biržoje sudarytų sandorių kaina SM3 produktui (Eur/tne)	Mažiausia - didžiausia sudarytų sandorių kaina SM3 produktui, neįtraukus Pirkėjo ir Pardavėjo sudarytų sandorių kainų (Eur/tne)	Pirkėjo įsigyto biokuro produkto SM3 kainos ir kitų biržos dalyvių sudarytų sandorių dėl biokuro produkto SM3 mažiausios kainos skirtumas (proc.)
2018-09-11	SUT034292	110	159 – 202	37,1

¹ EIRI 10 str. 2 d.

² Energijos išteklių rinkos priežiūros taisyklės, patvirtintos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2013-12-17 nutarimu Nr. O3-744, 32, 33, 34.

³ Centralizuotos prekybos biokuro taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012-09-20 įsakymu Nr. 1-182, 44 p.

⁴ Energijos išteklių biržos reglamento, patvirtinto Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2016-06-30 nuarimu Nr. O3-201, 6.1 p.

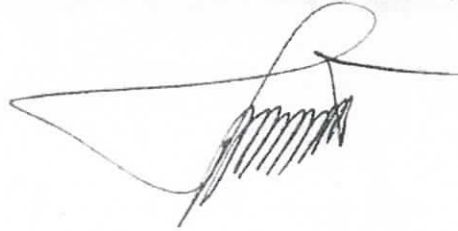
2) 2018 metais Pardavėjo su kitais nei UAB „Raseinių šilumos tinklai“ biržos dalyviais sudarytų sandorių dėl SM3 produkto pirkimo-pardavimo vidutinė svertinė kaina buvo ženkliai didesnė (180,96 Eur/tne) nei kaina pagal 2018-09-11 sandorį Nr. SUT034292.

Nurodymas

iki 2018 m. spalio 16 d. pateikti Operatoriui informaciją ir paaiškinimus, pagrindžiančius:

- 1) biržoje sudaryto 2018-09-11 sandorio SUT034292 dėl SM3 produkto kainą;
- 2) šio sandorio kainos skirtumą nuo kitų jūsų bendrovės sudarytų sandorių dėl produkto SM3 pirkimo-pardavimo kainų.

Generalinis direktorius

Andrius Smaliukas

Eglė Juncienė, tel. (8 5) 239 3148, el. p. egle.junciene@baltpool.eu

Originalas nebus siunčiamas

2018-10-10 Nr. SD-1804/17

UAB „Raseinių šilumos tinklai“

El. p. info@raseiniust.lt

UAB „DIDYSIS TYRULIS“

El. p. tyrulis@gmail.com

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos priežiūros įstatymas¹ (toliau - EIRĮ), Energijos išteklių rinkos priežiūros taisyklės², Centralizuotos prekybos biokuro taisyklės³, Energijos išteklių biržos reglamentas⁴ nustato energijos išteklių biržos operatoriaus (toliau – Operatorius) pareigą vykdyti nuolatinę prekybos biržoje priežiūrą ir stebėseną, kad prekyba biržoje vyktų nepažeidžiant šiai prekybai taikytinų privalomų taisyklių ir teisės aktų nuostatų, nebūtų sudaromi apsimestiniai sandoriai (įskaitant sandorius, pagal kuriuos vietoj nurodyto produkto faktiškai yra tiekiamas kitas⁵). Vykdydamas prekybos energijos išteklių biržoje stebėseną, Operatorius atlieka nuolatinį reikšmingos informacijos paskelbimo, naudojimosi viešai nepaskelbta reikšminga informacija, naudojimosi turima įtaka rinkoje, manipuliavimo ir kitos biržos dalyvių elgsenos monitoringą bei vertinimą be kita ko vadovaudamasis Energijos išteklių rinkos priežiūros taisyklių 34 punkte išskiriamais biržos dalyvių elgsenos stebėjimo ir vertinimo požymiais/kriterijais: (i) pavedimas teikiamas neįprastai žema kaina ((mažiau nei 80 proc. biokuro kainos vidurkio atitinkamame regione) arba neįprastai aukšta kaina (daugiau nei 120 proc. biokuro kainos vidurkio atitinkamame regione)); (ii) pavedimus, kurių pagrindu sudaromi sandoriai, teikia susiję asmenys; (iii) ir kt.

Minėtu prekybos biržoje stebėsenos, biržos dalyvių elgsenos monitoringo ir vertinimo tikslu Operatoriui suteikta teisė reikalauti iš biržos dalyvių informacijos, rašytinių paaiškinimų, susijusių su jų veikla biržoje, ir atitinkamai- biržos dalyvių pareiga tokią informaciją ir paaiškinimus Operatoriui pateikti.

Nustatytos aplinkybės

Atlikdamas biržos dalyvių elgsenos monitoringą ir vertinimą, Operatorius vertino ir biržos dalyvių UAB „Raseinių šilumos tinklai“ (toliau – Pirkėjas) ir UAB „DIDYSIS TYRULIS“ (toliau – Pardavėjas) veiksmus, atlikęs šių biržos dalyvių biržoje sudarytų sandorių analizę, nustatė, kad:

Pardavėjas biržoje aktyviai prekiauja nuo 2016-03-01. Pirkėjas ir Pardavėjas tarpusavyje sudarė pakartotinius biokuro (SM3 produkto) pirkimo-pardavimo sandorius, kurių kaina buvo ženkliai mažesnė nei kitų rinkos dalyvių sudarytų analogiško biokuro produkto pirkimo-pardavimo sandorių mažiausia kaina:

¹ EIRĮ 10 str. 2 d.

² Energijos išteklių rinkos priežiūros taisyklės, patvirtintos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2013-12-17 nutarimu Nr. O3-744, 32, 33, 34.

³ Centralizuotos prekybos biokuro taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012-09-20 įsakymu Nr. 1-182, 44 p.

⁴ Energijos išteklių biržos reglamento, patvirtinto Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2016-06-30 nuarimu Nr. O3-201, 6.1 p.

⁵ Pvz., vietoje pagal sandorį tiekiamo biokuro produkto SM3 faktiškai tiekiamos kuro durpės.

Aukciono data	Sandorio Nr.	Pirkėjo ir Pardavėjo biržoje sudarytų sandorių kaina SM3 produktui (Eur/tne)	Mažiausia - didžiausia sudarytų sandorių kaina SM3 produktui, neįtraukus Pirkėjo ir Pardavėjo sudarytų sandorių kainų (Eur/tne)	Pirkėjo įsigyto biokuro produkto SM3 kainos ir kitų biržos dalyvių sudarytų sandorių dėl biokuro produkto SM3 mažiausios kainos skirtumas (proc.)
2018-08-28	SUT033916	130	177 - 210	26,6
2018-09-04	SUT034074	130	178 - 215	27,0
2018-09-04	SUT034076	130	178 - 215	27,0
2018-09-25	SUT034686	130	173 - 230	24,9

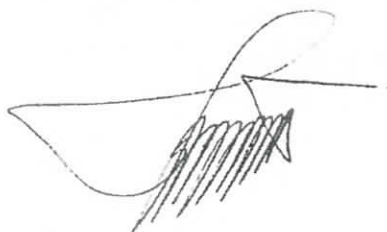
Operatoriaus nurodymas

Ne vėliau kaip iki 2018 m. spalio 16 d. pateikti Operatoriui informaciją ir argumentuotus bei pagrįstus paaiškinimus, šiais klausimais:

1. Dėl kokių priežasčių biokuro produkto SM3 kaina pagal Pirkėjo-Pardavėjo sudaromus sandorius skyrėsi nuo analogiško produkto rinkos kainos.
2. Aprašykite biokuro tiekimo tvarką, kurios laikomasi Pardavėjui tiekiant biokuro produktą SM3 Pirkėjui, kartu pateikdami Pardavėjo pagal biržoje sudarytus sandorius:
  - 2018-08-28 Nr. SUT033916,
  - 2018-09-04 Nr. SUT034074,
  - 2018-09-04 Nr. SUT034076,
  - 2018-09-25 Nr. SUT034686,

Pirkėjui vykdyto biokuro produkto SM3 faktinį tiekimą pagrindžiančius įrodymus (važtaraščius, svėrimo aktus, pagrindinių ir atsarginių biokuro ėminių laboratorinių tyrimų išvadas ir kt.)

Generalinis direktorius

Andrius Smaliukas

Eglė Junčienė, tel. (8 5) 239 3148, el. p. egle.junciene@baltpool.eu